

Závazná stanoviska jako nástroj ochrany životního prostředí

Abstrakt

Právní úprava závazných stanovisek prochází v poslední době velkými změnami zejména v důsledku probíhající rekodifikaci stavebního práva. Nad dříve významným a hojně využívaným nástrojem ochrany veřejných zájmů se dnes stahují „černá mračna“. Ostrá kritika dlouhodobě poukazuje na roztříštěnost a složitost právní úpravy, nejasnost jejich formy, neúčelné dělení působnosti mezi dotčené orgány a orgány vedoucí správní řízení, či problémy jejich přezkumu. Dále je poukazováno na to, že svým nepřehledným používáním dále komplikují samotná správní řízení, ve kterých se těžko vyznávají jak jejich účastníci, tak i správní orgány. Ovšem je tato kritika oprávněná? Jaký je současný stav vydávání závazných stanovisek? Jak vypadá jejich procesněprávní a hmotněprávní úprava?

První část práce pojednává o stavu životního prostředí a samotném vymezení a chápání životního prostředí jako pojmu. Bližší pozornost je věnována vývoji stavu jednotlivých složek životního prostředí, ovlivňujícím faktorům, trendům a výhledům do budoucna. Dále je shrnut pohled vybraných vědních oborů na životní prostředí, přičemž je poukázáno na jejich odlišnosti. Druhá část se podrobně věnuje vymezení životního prostředí v právu. Zkoumá příčiny potřeby vypracování jeho definice, popisuje historii právní úpravy životního prostředí. Zabývá postavením životního prostředí v českém právním řádu, dvojakostí jeho charakteru a rolí státu v jeho ochraně. Na to navazuje analýzou nástrojů, které má stát k dispozici, aby svojí role dostál.

Ve třetí a čtvrté části je podrobně pojednáno o účinné právní úpravě závazných stanovisek s ohledem na chystané změny. Nejprve je rozebrána obecná procesněprávní úprava jejich vydávání, s bližším zaměřením se na jejich formu, přezkum, jejich postavení, odlišnosti od jiných úkonů správních orgánů a jejich vliv ve správních řízeních. Bližší pozornost je věnována dotčeným orgánům a veřejným zájmům, jejich definici, identifikaci a významu, se zaměřením na ochranu životního prostředí. Dále je provedena podrobná analýza hmotněprávní úpravy závazných stanovisek na úseku ochrany životního prostředí. Na půdorysu struktury právní regulace jsou popsány případy jejich vydávání, příslušné dotčené orgány a veřejné zájmy, které

jsou prostřednictvím závazných stanovisek hájeny. Jsou rozebrány případy jejich použití mimo oblast stavebního práva a v oblasti stavebního práva. Nakonec je pozornost věnována změnám v procesněprávní a zejména hmotněprávní úpravě závazných stanovisek přicházejících s rekodifikací.

Diplomová práce odpovídá právnímu stavu ke dni 20. února 2022.